

HR-2018-2433-A (Yara): Er virksomhetsbegrepet i utvikling?

Advokat Nils Sture Nilsson

Advokat Kaare Andreas Shetelig

IFA-møte, 30. januar 2019

Innledning

Dagens program

- Kort om faktum og saksgang
- Virksomhetsbegrepet
- Fritaksmetoden
- Ny rettslig begrunnelse
- Surrogatprinsippet – avklaring?

Kort om faktum og saksgang

Sakens bakgrunn

- Transaksjonen
- Termineringsgebyr
- Ordinær ligning – virksomhet
- Vedtak og klagevedtak – surrogat
- Tingrett og lagmannsrett – surrogat
- Høyesterett

Virksomhetsbegrepet

Virksomhetskravet

- Virksomhetskravet – generelt
 - Rt. 2015 s. 628 (Solér)
 - Rt. 1990 s. 958 (Quatro)
 - Forvaltningspraksis
- Virksomhetskravet – konkret
 - Yaras aktiviteter som konsernspiss
 - Administrative og finansielle tjenester og strategiske analyser knyttet til forretningsutvikling
 - Vedtak i annen sak (også Yara) vedrørende fradrag på tap på fordring
- Kjøp og salg av aksjer som egen virksomhet?

Tilknytningskravet

- Tilknytningskravet – generelt
 - "vunnet ved"
 - Rt. 2000 s. 1739 (Pre Finans) – virksomheten må ha vært foranledningen til erverv av fordelen
 - Rt. 1990 s. 958 (Quatro) – særlig og nær tilknytning mellom aksjebesittelsen og aksjonærens egen næring
- Tilknytningskravet – konkret
 - Yara ble aldri eier av aksjene – gebyret ikke direkte vunnet ved aksjeinnehav
 - Betydelige likhetstrekk – surrogatprinsippet?
- Sammenheng mellom gebyret og virksomheten
 - Forretningsutvikling gjennom oppkjøp – "oppkjøp naturlig og integrert del av morselskapets ledelse og utvikling av konsernets virksomhet"
 - Særlig og nær tilknytning til virksomheten

Fritaksmetoden

Fritaksmetoden

- Termineringsgebyr – "gevinst ved realisasjon av eierandel" eller "utbytte...på slik eierandel", jf. § 2-38?
- Positivt og uttømmende angitt
- Surrogatprinsippet?

Ny rettslig begrunnelse

First Securities standarden

- Domstolene kan bygge ligningen på et annet rettslig grunnlag enn skattevedtaket, jf. Rt. 2010 s. 999 (First Securities)
 - Samme privatrettslige disposisjon
 - Det faktiske grunnlaget påberopt under domstolsbehandlingen
 - Sikkerhetsventil ("domstolene ikke skal opptre som ligningsorgan. Grensen blir her i noen grad skjønnsmessig." –avsnitt 51)
- Høyesteretts omgjøring av sin egen henvisningsbeslutning
- Sakskostnadsavgjørelsen ("Yara har imidlertid hatt grunn til å få prøvd saken på bakgrunn av de ulike rettslige begrunnelsene for skatteplikt under ligningsbehandlingen og for domstolene")

Surrogatprinsippet?

Surrogatprinsippet

- Surrogatprinsippet generelt
- Anvendt på gevinstregelen?
- Betydning for "resten" av rettsanvendelsen?
 - Lagmannsrettens flertall og mindretall

Diskusjon

- Er virksomhetskravet i bevegelse?
- Gjelder det ulike tilknytningskrav?
- Surrogatprinsippets rekkevidde i skatteretten?
- Ny rettslig begrunnelse?

Takk for oss

